

2. KLASSI „ILUS EMAKEEL” JÕUAB TAAS KOOLI

2. klassile on ilmumas uus, ümber-töötatud „Ilusa emakeele” õpik (2 osa), töövihik (2 osa) ja kontrolltööde kogumik. Õppematerjal on kohandatud uuele õppekavale.

Õpiku ja töövihiku ülesehitus on varasemale kasutajale tuttav. Materjal on esitatud nädalaste tsüklikena teemade kaupa, pealkirjadeks vanasõnad ja kõnekäänud. Õpikus on kõikidele töövihiku harjutustele ja 2007. a ilmunud CD kuulamisülesannetele viited, mis abistavad õpetajat parema terviku loomisel.

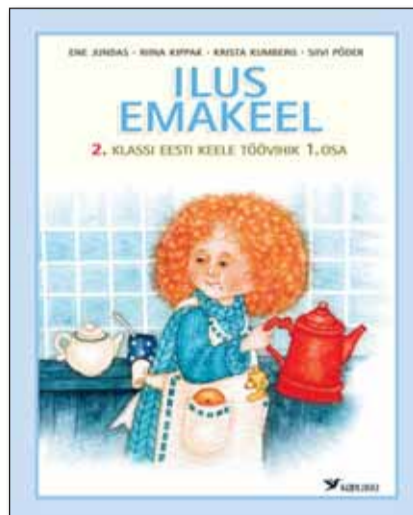
Lugemispalad on valitud nii, et need arendaksid laste kirjandusliku maitset, avardaksid silmaringi, aitaksid kujundada väärtushinnanguid ning toetaksid noore inimese sotsialiseerumist. Oluliseks on peetud lugemispalade eakohasust. Tekstivalik pakub jõukohast materjali erisuguse lugemisvilumusega õppijatele. Palade hulgas on klassikat ja väärtuslikku uuemat kirjandust nii Eesti kui ka muu maailma lastekirjanikelt. Õpik annab soovitusi vabalugemiseks.

Lugemispalade juurde kuuluvad küsimused ja ülesanded aitavad pala peamist mõtet välja tuua, suunavad olulistel ja aktuaalsetel teemadel arutlema ning julgustavad oma arvamust avaldama.

Sarnaselt 1. klassiga on mitme pala juures veerisel küsimused, mis juhatavad tekstist vastust leidma. Varasemast süsteemsemalt on esitatud kavastamisharjutused – arvestatakse ülesannete loogikat ja printsiipi kergemalt raskemale –, enam on eesmärgipäraselt rühmatööd.

Varasemast erinev on ka lähene-mine õigekirjaõpetusele, kus keele-õpetuslik iva on järjekindlalt seostatud lugemistekstiga. Rõhk on harjutamisel, mille toel õigekirjaoskus omandatakse, mitte reeglite õppimisel. Õpikus ja töövihikus ei ole

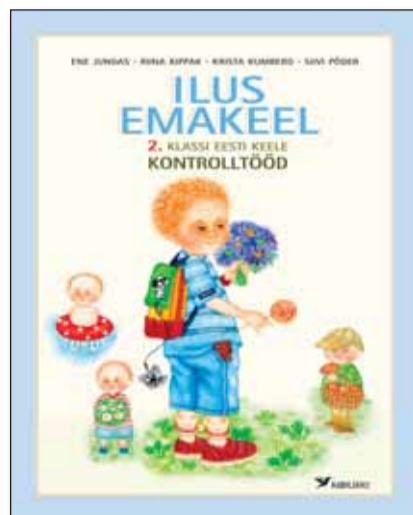

reegleid silmatorkavalt esile tõstetud, on vaid hädavajalikud grammatilised terminid, mis on juba varasemast tuttavad.

Töövihiku harjutused pakuvad mitmesuguseid võimalusi suulise keelekasutuse ja kirjaliku kõne arendamiseks.

Töövihikus on kolme liiki harjutusi:

- lugemispaladega seotud harjutused;
- õigekirja- ja loovharjutused;
- kirjatehnikaharjutused (1. osas).

Töövihiku 1. osas on palju kirjainäidiseid, mille eeskujul saab õpilane oma vihikus harjutada. Kirjatehnikat toetab ka mõlema töövihiku iga lehekülje välisserval ülalt alla jooksev käekirjaline tähestik.

Töövihiku lõpus on harjutusvara pealkirjaga „Kordamis- ja lisaharjutusi”. Seda saab õpetaja kasutada vastavalt vajadusele kas igapäevase töö lisaks, diferentseeritud tööks või veerandilõpu kordamiseks.

Uut **õpetajaraamatut** ei ole plaanitud, kuid metoodilisi märkusi ja kommentaare saab regulaarselt luge-

da veebis kirjastuse kodulehel (www.koolibri.ee). Seal on saadaval ka õpetaja töökava.

2007. a õpetajaraamatus on metoodilisi artikleid, mida on soovitatav ka edaspidi järgida, nagu „Luuletuste käsitlemine”, „Vabalugemine”, „Töö vanasõnadega” jm. Õpetajale on suureks abiks etteütluste tekstid, mis väga hästi sobituvad õpiku temaatikasse.

Kontrolltöödes on lähtutud riikliku õppekava 2. klassi õpitulemustest, aga muidugi arvestatakse konkreetse tsükli harjutusvara. Kogumikus on kokku 9 kontrolltööd koos hindamismõnede. Igas kontrolltöös on ka funktsionaalse lugemise ülesanne ning lisatööd kiiremale õpilasele.

Peale tavalise õpiku ja töövihiku valmib komplektist e-versioon **eKeel**: PowerPoint'i slaidid esitavad õpiku paarisleheküljed ja nendega linkide kaudu seotud töövihiku harjutused ning kuulamisülesanded võimaldavad õpetajal klassis otstarbekamalt tööd korraldada. Töövihiku harjutuste puhul on antud ka eeldatavad vastused, mida koos klassis kontrollida.

Palju õppimis- ja avastamisrõõmu nii õppijatele kui õpetajatele!

ENE JUNDAS, RIINA KIPPAK, KRISTA KUMBERG, SIIVI PÖDER, autorid

KAUA OODATUD PILDIMAPP KOOS!

Trükist on tulnud hiigelformaadis pildimapp, mis on koostatud toeks ja täienduseks Koolibri 1.–3. klassi õpikutele „Ilus emakeel”. Rohked vihjed sarjas kasutatud tekstidele lubavad piltidega töötada pidevalt ja kõigi kolme esimese kooliaasta vältel, nagu õpetaja heaks arvab ja nagu tema klassile sobib. Esialgu pelgalt jutustamispliktiden kavandatud plakatid on kujunenud töövõimaluste poolest märksa mitmekesisemaks. Pilte saab kasutada nii õpilaste kõnearendustööks kui ka mõne lapsele võõrama, keerukama valdkonna tutvustamiseks ja selgitamiseks.

Iga plakat on allkirjastatud pisut intrigeerivalt küsimusena, mida vormistavad nt küsisõnad *kuidas, miks, kust, millal* – valik on tehtud võimalikult mitmekesine, et ärgitada lapsi pildi järgi küsimusi moodustama ning nende vastu. Niisugune vorm peaks ka õpetajal aitama meele pidada, et küsimine-vastamine on alklassides valdavaid töövõtteid, mis kaudu laps kommunikatiivseid oskusi omandab. Plakati all on küsimusele täpsustuseks siiski lisatud laiem nimetaviline teema. Kõik tee-

mad põhinevad põhikooli riiklikul õppekaval, hõlmates läbivaid teemasid ja eesti keele ainekavas nimetatud valdkondi. Põhieesmärk taotleb mõistagi saavutada 1. kooliastme õppekavas märgitud õpivõtteid.

Plakateid on kuus, igalhel kaks külge – seega kokku kaksteist suurt pilti. Paigutatud on need nii, et ühe plakati küljed omavahel mingil moel haakuvad, ja tarbe korral saab neid mugavalt klassis kasutada. Iga suur pilt keskendub ühele teemale. Teemavali on hästi lai, alustades traditsioo-

nilistest rahvaluuležanritest ja aastaringist ning lõpetades nüüdisaegsete vaba aja veetmise võimaluste ja eluviisiga. Otseselt keelega tegeleb näiteks kõnekäänud ja vanasõnade plakat, mis on koostatud „Ilusa emakeele” sarjas kasutatud keelendite põhjal. Kujundliku keele mõistmine võiks olla eesti keele õpetuse põhilisi prioriteete, sest peale üldise mõtlemisõppimise arendamise valmib see õpilaste ette hilisemaks, 2. kooliastme kirjanduskursuseks.

Et pildimapi õpetuslik eesmärk ei ole siiski tegelda keelefinessidega, on enamik plakateid märksa pragmaatilisema fookusega. Arvestades õpilaste eest sõltuvaid huviseid, tutvustatakse nukuteatrit ja põnevaid muuseume, mille väljapanekud tänapäeval võimaldavad rohkesti interaktiivset tegevust. Niisugused mängulised tegevused võiksid ärgitada huvi ka süvakultuuri vastu. Lähemalt on plakatitel kajastatud Estonia kui teater ja kontserdimaja ning Eesti ilmapuululaulupidude traditsioon. Mõistagi ei puudu tervisliku eluviisi ja käitumise käsitlus, samuti tur-

valisuse teema, mis seoses interneti pöörase levikuga on tõstnud päevakorra hoopis teistsugused ohud kui liiklus või õnnetusjuhtumid.

„Ilusa emakeele” sarja ja ka pildimapi kujundajana on Endla Toots kasutanud vaheldusrikkaid kompositsioonivõtteid: plakatitel on kasutatud nii tervikpildina kui ka montaažina vormistatud lahendusi. Lastele juba aabitsapiltide järgi tuttava Kadri Ilvese käekiri domineerib ka plakatitel, ehkki n-õ ajalikumate või tõsisemate teemade puhul on kasutatud fotot.

Ettevalmistamisel on üksikasjalikumad näpunäited õpetajale. Need pakuvad viiteid õpikutekstidele ja teemadele, mille juures üht või teist plakatit saaks kasutada. Huvilise õpetaja tarbeks on nimetatud allikaid, kust saab teema kohta lisa otsida, pakutakse taustinfot ja asjakohaseid selgitusi, mõnigi käsitlusidee. Jälgige infot Koolibri kodulehel (vt link e-kataloogis artikli „Ilus emakeel. Pildimapp” juures).

MARGIT ROSS, toimetaja

MATEMAATIKA TÕÖRAAMAT 2. KLASSILE

Uus 2. klassi matemaatika õppekomplekt koosneb kaheosalisest tööraamatust, mille sisu on viidud vastavusse uue riikliku õppekavaga ja võimaldab saavutada õppeprotsessi kirjelduses esitatud õpitulemused. Matemaatikas edasijõudnud huvilistele õpilastele on tööraamatutes ka materjali, mis ei kuulu õpitulemustesse.

2. klassi tööraamatud sisaldavad naturaalarvude õpetust 1000ni. Käsitletakse peast liitmist ja lahutamist 100 piires ning tutvutakse arvude

1–10 kahe, kolme, nelja ja viiega korutamise ning jagamisega. Jätkub 1. klassis alustatud suuruste käsitlemine ja geomeetria kujundite tundmaõppimine.

Põhikooli riiklik õppekava rõhutab õpitust arusaamist ja tegevuse mõtestatust. Esikohale seatakse matemaatikast arusaamine, mitte faktide ja protseduuride tundmine. Meie õppematerjalides on tähtsal kohal matemaatilise mõtlemise ja loovuse arendamine, probleem- ja nuputamisesannete lahendamise

ne, õpitava sidumine reaalse eluga, võimaldades lapsel ise aktiivselt tegeleda ja hankida erinevate meetode abil õpitavast uusi teadmisi ja oskusi.

Võttes arvesse, et I kooliastme õpilane on oma loomu poolest uudishimulik ja innukas matemaatika õppija, ning vajab seetõttu õppimisel vaheldusrikkust ja mängulisust, sisaldavad tööraamatud mitmekesist materjali, mille puhul saab õpetaja tunnis rakendada erinevate õppimisteooriate meetodeid ja võtteid.

Positiivsed emotsioonid ei peaks seostuma ainult kaunite kunstide ja kirjandusega, ka matemaatikat võib õpetada nii, et lastel oleks vahva ja lõbus.

Tööraamatutes sisalduvad ülesanded toetavad lapse huvi ümbritseva elu, looduse ja ühiskonna nähtuste vastu. Oma kogemustele tuginedes oleme püüdnud koostada erinevaid praktilisi ülesandeid, matemaatilisi mängu, paaris- ja rühmatöid, mis annavad õpilastele võimaluse vahetult kogeda uusi õpivõtteid ja pakkuda

ahhaa-elamust. Õppematerjal võimaldab kasutada individuaalset lähenemist eri võimekusega õpilastele.

Meie õppematerjalide kaudu on võimalik kujundada kõiki üldpädevusi, mis on esitatud uues õppekavas. Oleme lõiminud matemaatika teiste ainetega ja arvestanud läbivate teemadega.

KAIE KUBRI, ANU PALLU, MARIKA VARES, autorid